16 कल्पना करात

कृती 2 - दृश्य 3 — परिस्थितीजन्य समज

0337CH16

कृती 7 जादूचो खड्डो (परिस्थिती)

टिप

कृतींचो संच एकठांय केल्यार परिस्थिती निर्माण जाता.

आमी गोलाकार बसूया. आतां आमी हेडकाऊंट घेतले. शिक्षक रॅंडम नंबर घेतले. जेन्ना तुमचो नंबर म्हणटात तेन्ना तुमी गोलाच्या मध्यभागी वचात, थंय अदृश्य जादूचो खड्डो आसात. फाटले खेपे सारकी वस्त वेंचून काडचे परस तुमी परिस्थितींत उडी मारतात आनी आपूण परिस्थितीचो एक भाग आसा अशें वागता. हेर भुरग्यांक परिस्थितीचो अदमास काडचो पडटलो. उलोवपाक मान्यताय ना!

मुळावें

तयार जावप आनी शाळेंत येवप, सकयल पडप आनी दोतोरा कडेन वचप.

अग्रीम

दोन विद्यार्थी परिस्थिती घडयतात. एक विद्यार्थी परिस्थिती सुरू करता. दुसरो विद्यार्थी पयलीं सामील जाता आनी परिस्थितींत भर घालता. देखीक- सकयल पडप आनी दोतोरा कडेन वचप. हांगा एक दुयेंती आनी दुसरो दोतोर आसा.

आमी नवे संवसार घडोवया, वेगळे लोक जावं आनी नव्या रोमांचक खेळांत वचपाची परिस्थिती! हें सगळें कशें घडटा? तुज्या मनांतल्यान! तुमकां जें दिसता तें वास्तव जाता!

तुमी शिकतली

शारिरीक भास, विवेचन, सर्जनशीलतायेंतल्यान संवाद, कल्पनाशक्ती, श्रवण आनी आयकुप हांचो मदलो फरक.

© NCERT not to be republished

चर्चा आनी प्रतिक्रिया

- तुमकां खंय परिस्थिती निर्माण करपाक मेळटली ?
- तुमच्या अणभवांतल्यान (पळयल्ल्या वा जाल्ल्या)वा कल्पना ?
- दुसऱ्या पुस्तकाची प्रेरणां घेवुन तुमी परिस्थिती तयार करूंक शकतात ?

वर्तुळ वेळ नोंदी

म्हणटकच आतां हें समजून घेवपाक सुरवात जाल्या कृती (देहबोली) आनी अभिव्यक्ती हांचो मेळ घालून संचार कशें सुदारूं येता. ते खातीर सर्जनशीलताय आनी कल्पनाशक्ती जाय. रंगमाचयेक मुळाव्यो आशिल्ल्यो ह्यो संज्ञा तुमी कशे तरेन समजून घेनात तें, पूण हीं कुशळटाय कशीं बांदतात तें पळोवंक मेळटा, जाका लागून तुमी रंगमाचयेचे जाणकार जावंक शकतात..

ह्या दोनूय परिस्थितींत कितें घडटा ? तांच्या कृतींचो (देहभाशा) आनी अभिव्यक्तीचो तपशील पळोवन आनी वर्णन करात.

© NCERT not to be republished

कृती 8 वस्तू सुदारप

सुचोवण्यो – शिक्षकान एका भुरग्याक आपोवन वस्तू दिली. (दर दिसाच्यो वर्गांतल्यो वस्तू पेन, डस्टर, चॉक पीस आदी). वस्तूचो मूळ कार्या भायर आनीक कितेंय म्हूण उपेग करपाक जाय. हेर लोक पुनर्कल्पीत वस्तूचो अदमास काडटात. उपरांत तीच वस्त फुडल्या भुरग्याक दियात. भुरगो ताचं उपेग वेगळें कितें तरी करूं आनी हेर अदमास काडटात. हेरांनी पयलीं जें कितें केलां ताची पुनरावृत्ती करपाक मेळना.

याद दवरात – लागू केल्ल्या वस्तूचो आकार मूळ वस्तू सारको आसपाक जाय. देखीक, पेन – आकार सारको आशिल्ल्यान ताका दंतब्रश, फणी वा निसण अशें चित्रण करूं येता. पुस्तक, हेल्मेट वा बूट म्हूण ताचो उपेग करपाक मेळना... कारण तीं आकारान वेगळीं आसतात..

ही चली पेन्सिल अशे तरेन वापरता:

____

____

____

हो चलो पेन्सिल अशे तरेन वापरता:

____

____

____

टिपः देहभाशा वा हावभाव वा कृती वांगडा अभिव्यक्ती वापरल्यार संवाद बरे तरेन जावपाक मजत जातली.

मुळावें
पेन, खडू, डस्टर आनी हेर वर्गांतल्यो वस्तू..

अग्रीम
पुस्तक, बॅग वा लेव्हल वन वस्तूं परस व्हड आशिल्ली वस्तू.

© NCERT not to be republished

चर्चा आनी प्रतिक्रिया

- कार्यावळीचो खंयचो भाग तुमकां चड आवडलो आनी कित्याक?
- खंयच्याय वस्तूच्या वापराची नव्यान कल्पना करप सोंपें वा कठीण?
- तुमी कितल्या वस्तूंचो अचूक अदमास काडलो?
- कार्यावळींत तुमी खंयची नवी गजाल जोडटली?

वर्तुळ वेळ नोंदी

सराव कृती

वस्तू —
पेन्सिल पेटी
लॅपटॉप
खजिन्याची पेटी
दार उगडप

वस्तू –
रुमाल

वस्तू —
उदकाची बाटली

© NCERT not to be republished

दृश्य 4 — आवाजाची कल्पना

गरजो – मुळावीं लोकवाद्यां: तामटे, हात ड्रम, घाट, रेकॉर्ड केल्लें वाद्य संगीत (स्वर वा गितां वापरप नात) वापरपाचे.

सुचोवण्यो – शिक्षक एक गाणे वाजयतलो. तुमी दोळे बंद करात आनी पुराय लक्ष दिवन आवाज आयकयात.

तुमकां जावपी भावनांचें निरिक्षण करात. खंयच्यो प्रतिमा वा व्हिज्युअल तुमच्या तकल्यांत येवपाक लागल्यात. आतां दोळे उगडून तांकां सर्जनशील पद्दतीन प्रतिसाद दिवचो (नाचप, हालप, प्रतिक्रिया दिवप, तुमकां जें दिसता तें व्यक्त करप. उलोवप ना).).

आतां आमी फुडल्या पांवड्यार वतात – संगीत!
आवाजातूच कांय विचार आनी भावना हाडपाचो गूण आसता. सुकण्यांचो किलबिलाट करपाचो आवाज आयकून तुमकां कशें दिसता? न्हंय व्हांवता वा म्हासागराच्या ल्हारांचो आवाज येता ताचें कितें? दरेक आवाजाचो अर्थ वेगवेगळ्या लोकांक वेगवेगळ्यो गजाली आसूं येतात. तुमी आयकतात ताका तुमी कशे अर्थ दितात तें पळोवया आनी दर एक संगीत तुमचे कडेन कितें संवाद सादता तें म्हाका सांगात..

कृती 9 ध्वनी सुदारणा

मुळावें

थळाव्या धोलांची लय, शिट्टी आदी. वेगवेगळ्या मनःस्थिती आनी भावना निर्माण करपा खातीर बांसरी, एकतारा आदी वाद्य संगीता खातीर रेकॉर्ड केल्ल्या संगीताचो उपेग करूं येतालो..

अग्रीम

ही एक गटांत करपाची क्रिया, जंय प्रतिक्रिया एका गटांत आसतात. तांकां आयकूंक येवपी आवाजाच्या मनःस्थितीखातीर ते एक सादें दृश्य तयार करतात. देखीक: एक जिवंत संगीत बिट हो एक उत्सव मनयतात म्हूण पळोवंक मेळटा; धोलांच्या खोल आवाजाची कल्पना गूढ आनी अन्वेषणाचें दृश्य म्हूण करूं येता..

© NCERT not to be republished

चर्चा आनी प्रतिक्रिया

- आवाज तुमकां सैमीक रितीन हालचाल करपाक प्रेरणा दितात?
- आवाजा प्रमाण हालचाल करप सोंपें दिसता काय कठीण?
- दिसपट्ट्यो वर्गांतल्यो वस्तू वापरून तुमकां तयार करपाक जाय आशिल्ले खंयचेय आवाज आसात?
- तुमी स्वता विशीं एक नवी गजाल कितें शिकली?

वर्तुळ वेळ नोंदी

आयज मेरेन तुमी हे आवाज जायते फावट आयकल्यात. पूण तुमकां तातूंत कांयच अर्थ दिसलो ना. आतांच आमी जें कितें केलें ताका लिसनिंग म्हणटात. हें आयकोवचे परस वेगळें आसा. जेन्ना तुमी योग्य रितीन समजून घेवपाक, आत्मसात करपाक आनी योग्य प्रतिसाद दिवपा खातीर आवाज वा उलोवपी उतरां कडेन लक्ष दिवन आयकवप. तुमकां वर्गांत दर दिसा खूब आवाज आयकूंक येता. पूण तुमचो शिक्षक केन्ना उलयता तेन्ना तुमी आयकात.

उलोवप वा भास वापरनासतना आमी संवादा विशीं कार्यावळी करतात हें पळोवन अजाप जावचें न्हय? आनी समचार म्हणल्यार फकत उलोवप अशें आमकां दिसतालें! आमी आमचो मुखामळ, शरीर आनी आवाजाचो उपेग करून व्हिज्युअल तयार करात आनी काणी लेगीत सांगात.आमकां भाशेची दर वेळा गरज आसा? हे विशीं विचार करात पूण सद्या आमी उलोवपाचो वापर करपाक जाय सुरवात करूया!

not to be republished © NCERT